

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

**СТРАТЕГИЈА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ**

Бања Лука, јануар 2018. године

На основу члана 33. став (12) Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета у Бањој Луци је на 19. сједници одржаној 25.1.2018. године, усвојио

СТРАТЕГИЈУ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

I – ПОЈМОВНО ОДРЕЂЕЊЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ

На Универзитету у Бањој Луци (у даљем тексту: Универзитет) интернационализација је процес примјене међународних елемената у универзитетско образовање, истраживање и систем подршке, ради укључивања универзитета у регионалне, европске и глобалне токове у области науке, наставе и система подршке.

II – ВИЗИЈА И МИСИЈА

Визија

Универзитет је мјесто гдје се кроз интернационализацију науке, наставе и система подршке повезују људи, идеје и културе доприносећи развоју друштва, те мјесто које активно и продуктивно утиче на развој у земљи, регији, Европи и шире.

Мисија

Универзитет препознат као атрактиван и креативан партнер у региону, Европи и шире гдје ради и на којем се образује међународно компетентан кадар, који правовремено и професионално одговара на изазове глобалних кретања.

III – СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ УНИВЕРЗИТЕТА

„У складу са Стратегијом развоја образовања Републике Српске за период 2016-2021. године неопходно је спровођење низа активности на Универзитету на побољшању кадровских и инфраструктурних капацитета, повећању мобилности студената и особља, интернационализацији наставног и научноистраживачког процеса и повећању препознатљивости Универзитета прије свега у регионалној, европској, али и свјетској академској заједници.”¹

Стратешки циљеви интернационализације Универзитета дефинисани су кроз четири основна стратешка циља:

¹ Стратегија развоја образовања Републике Српске за период 2016-2021. године, <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mpk/PAO/Documents>, 15.1.2018

1. политике интернационализације,
2. интернационализација науке,
3. интернационализација наставе,
4. интернационализација система подршке.

1. Политике интернационализације

Један од пет (5) стратешких циљева Универзитета у Стратегији развоја Универзитета у Бањој Луци за период од 2017-2025. године² (у даљем тексту: Стратегија), јесте остваривање динамичне међународне сарадње. Како би се постављени циљ реализовао у Стратегији интернационализације Универзитета утврђују се свеобухватније и детаљније мјере.

Мјере интернационализације Универзитета и факултета/Академије/Института (у даљем тексту: чланица) су:

- 1.1. Доношење и/или измјена законских и подзаконских аката релевантних за интернационализацију Универзитета у свим сегментима.
- 1.2. Повећање финансијских издвајања за активности међународне сарадње кроз организовање посебног фонда за интернационализацију (научноистраживачки рад и међународну сарадњу) на нивоу Универзитета и њених чланица, Министарства образовања и културе РС и Министарства науке и технологије РС, Града Бања Лука, из програма европских и других доступних фондова, кроз који ће се:
 - Су/финансирати боравак извршних домаћих истраживача, иноватора и истраживачких тимова, а нарочито младих истраживача, који показују запажене резултате у научноистраживачком раду и међународној сарадњи, мобилности, трансферу знања и сл. те активно учествују у размјени у референтним међународним институцијама.
 - Финансијски подржати издавање научних радова у међународним научним часописима који задовољавају стандарде утицајних цитатних база, научних књига, наставне литературе и часописа на енглеском или неком другом страном језику, као и на другим страним језицима у складу са могућностима и излагање радова на референтним међународним научним скуповима.
 - Обезбиједити приступ међународним базама часописа, те најважнијим научним базама монографских публикација.

² Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период од 2017-2025. године, http://unibl.org/uploads/files/strane/zakoni_i_interni_propisi/Strategija_UNIBL_2017-2025.pdf, 15.1.2018.

- Су/финансирати ангажман угледних научника, наставника, умјетника и стручњака са престижних универзитета у извођењу наставе на Универзитету у својству гостујућих предавача у краћем или дужем периоду.
- Су/финансирати изврсне студенте Универзитета сва три циклуса студија, који током студирања остварују значајне студијске, научне, умјетничке, спортске, иноваторске резултате за одлазак у размјену у иностранство и изврсне стране студенте сва три циклуса студија у сврху подстицања размјене и повећања долазне мобилности.
- Су/финансирати међународне љетне школе, семинаре, радионице.

1.3. Акредитација већег броја постојећих студијских програма на српском језику и енглеском језику.

1.4. Чланство Универзитета и чланица у водећим међународним мрежама високог образовања и кориштење могућности и предности које пружају, те активније учествовање у међународним високошколским мрежама у којима су чланови Универзитет и чланице.

1.5. Повећање реализације активности из потписаних уговора о сарадњи и склапање нових уговора о сарадњи кроз стратешка партнерства са угледним универзитетима и институтима у иностранству, те повећање активног учешћа запослених у реализацији истих.

1.6. Савремени систем вредновања научноистраживачког и образовног рада по међународно признатим стандардима приликом избора у наставно-научна, научна и умјетничка звања:

- боравка наставника и сарадника на институцијама у иностранству ради истраживања, наставе или обуке,
- објављивања радова у међународним референтним научним публикацијама,
- цитираности у референтним научним публикацијама,
- извођења наставе на енглеском или неком другом страном језику на Универзитету,
- други видови међународног доприноса као што су међународни пројекти, организовање различитих међународних догађаја и сл.

1.7. Додатно мотивисање наставника да изводе наставу на енглеском језику кроз норму часова.

1.8. Отварање међународно препознатљивих института (Конфуцијев, Гетеов институт и сл.) како би се отвориле могућности да се поред учења страних језика и упознавања са културама других народа, отворе даље могућности међународне сарадње са научноистраживачким и образовним институцијама широм свијета.

1.9. Развој и примјена концепта „интернационализације код куће“ (*internationalisation@home*) у науци, настави и системима подршке користећи међународна искуства особља. Интернационализација код куће обухвата, али се не

ограничава на, заједничке студијске програме и двоструке/вишеструке програме, прозоре мобилности/глобалне прозоре, гостовања угледних међународних стручњака, студијске посјете, међународне конференције, семинаре, љетне школе на институцији, међународне оријентацијске дане, курсеве језика за све, међународне обуке, „buddy“ систем, интеграцију страних студената.

2. Интернационализација науке

Подстратешки циљ Универзитета у Стратегији јесте већи број међународно признатих научноистраживачких активности. У Стратегији је утврђено да препознатљивост Универзитета, развој науке, а тиме и наставног процеса, увелико зависи од међународне сарадње.

Мјере интернационализације науке су:

- 2.1. Заједничке научноистраживачке активности са угледним иностраним институцијама, кроз сарадњу са међународно признатим истраживачима с циљем: повећања научне продукције и унапријеђења квалитета научно-истраживачког рада, усавршавања наставника и докторанада и сл.
- 2.2. Спровођење истраживања или дијела истраживања у оквиру докторских студија у иностранству.
- 2.3. Учешће и/или организовање међународних научних конференција са угледним иностраним високообразовним и научним институцијама, позивна предавања, љетне школе, семинари и др.
- 2.4. Публиковање међународних научних часописа који задовољавају стандарде утицајних цитатних база и/или објављивање радова у таквим часописима.
- 2.5. Подршка чланицама да формирају мултидисциплинарне и интердисциплинарне научноистраживачке институте, центре и истраживачке групе, који би били база за развој научноистраживачких, развојних и стручних међународних и националних пројеката.
- 2.6. Алумни мреже и повезивање са дијаспором и истраживачима поријеклом са ових простора, а који раде на истакнутим високошколским институцијама, институтима и компанијама широм Европе и свијета и укључивање алумни мреже у научноистраживачке пројекте и наставу на Универзитету.
- 2.7. Укључивање у акцију *Marie Skłodowska-Curie*.

3. Интернационализација наставе

Подстратешки циљ Универзитета у Стратегији јесте наставни процес утемељен на научноистраживачком раду, међународној сарадњи и студентској пракси.

Мјере интернационализације наставе су:

- 3.1. Регионално и међународно препознати студијски програми са циљем подизања квалитета студијских програма и њихове интернационализације, те повећања долазне мобилности и спровођења „интернационализације код куће“:
 - Курсеви (предмети) на енглеском језику на већ постојећим студијским програмима, у складу са могућностима појединих чланица, са циљем да студент у оквиру студијског програма може остварити најмање 30 *ECTS* бодова.
 - Увођење „prozora мобилности“ (*mobility windows*) или „глобалних прозора“ (*global windows*) у наставне планове и програме.
 - Коришћење отворених образовних ресурса.
 - Увођење курсева енглеског језика на докторским студијама.
- 3.2. Мултидисциплинарни/интердисциплинарни студијски програми на нивоу Универзитета са могућношћу извођења наставе на енглеском језику, а касније и на другим свјетским језицима, у складу са могућностима.
- 3.3. Препознатљиве студије другог и трећег циклуса (креирани по салзбуршким принципима) на регионалном и међународном нивоу, приоритетно заједнички студијски програми и/или двоструки/вишеструки програми.
- 3.4. Дефинисање по међународним стандардима менторског рада на другом и трећем циклусу у сегменту реализације научноистраживачког рада.
- 3.5. Повећана одлазна и долазна мобилност студената и особља:
 - Организација студентске размјене као обавезног дијела наставних планова и програма у виду похађања наставе, истраживања или у виду стручне праксе у иностранству за први и други циклус образовања, односно наставе и истраживања за трећи циклус образовања.
 - Активније учешће студената и особља Универзитета у програмима размјене као што су *CEEPUS* и *Erasmus+* кључна акција 1 - кредитна размјена.
 - Ангажовање угледних научника, наставника и стручњака са престижних универзитета у извођењу наставе у својству гостујућих предавача.
 - Организовање курсева српског језика за стране студенте како би се створили предуслови за упис страних студената на постојеће студијске програме Универзитета, упознавање са културом, историјом и традицијом српског народа.
 - Успостављање интензивније сарадње са високошколским институцијама на којим се изучава српски језик и књижевност.
 - Образовање студената у учењу страних језика ради спровођења „интернационализације код куће“ и повећања учешћа студената у размјени.
 - Повећање унутрашње мобилности кроз континуирано образовање кадрова и отварање ресурса, прије свега наставе, за све запослене на Универзитету.

- Организовање са партнерима из иностранства цјеложивотних курсева користећи *on-line* платформе ради обезбјеђења неопходних квалификација особља, али и за потребе шире јавности.

3.6. Организовање међународних културних активности и креирање међународних културних садржаја.

4. Интернационализација система подршке

Мјере интернационализације система подршке су:

4.1. Кадровско јачање међународне сарадње и обуке

- Побољшање међународне сарадње на Универзитету јачањем институционалних и кадровских капацитета одјелења за међународну сарадњу на нивоу Универзитета и креирањем функционалне мреже одговорних лица за реализацију свих активности међународне сарадње на свим чланицама Универзитета са посебним акцентом на мобилност студената и особља.
- Продекани за међународну сарадњу свих чланица, чија одговорност би била планирање и одлучивање о активностима везаним за развој интернационализације, као и координација спровођења истих.
- Формирање Центра за пројекте, који ће пружати административну и техничку подршку у процесу пријаве и реализације међународних и националних пројеката.
- Организовање обуке особља за писање међународних и других пројеката.
- Стална обука административног особља Универзитета кроз међународне пројекте и боравак на иностраним универзитетима у циљу препознавања и усвајања добрих пракси које ће бити примијењене на Универзитету.
- Образовање особља у учењу страних језика ради повећања броја студијских програма на енглеском или неком другом свјетском језику.

4.2. Промовисање и представљање Универзитета и промотивни материјал:

- Промовисање Универзитета као интегралног дијела Европског образовног простора, а у складу са Стратегијом развоја образовања Републике Српске за период 2016–2021. и дијела Европског истраживачког простора у складу са Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Српске 2017–2021.
- Промовисање концепта „кружења мозга“ (*brain circulation*) као одговор на трендове „одлива мозга“ (*brain drain*).

- Успостављање веб-странице Универзитета, као и свих чланица на енглеском језику, које ће бити редовно ажуриране и на којима ће бити доступне све релевантне чињенице у вези са образовним процесом, научним и истраживачким активностима (реализација, координација пројеката), подаци о лабораторијама и осталим активностима и сервисима подршке.
- Информациони пакети чланица на српском и енглеском језику (студијски програми, наставни планови и програми, ангажовани наставници и сарадници, релевантни подзаконски акти и препис оцјена, те одговарајуће потврде које се траже у сврху остварења мобилности), како би се олакшала мобилност и створиле потребне претпоставке за њену реализацију.
- Информативне кампање о могућностима мобилности студената и особља кроз постављање информација на веб-страницама Универзитета и чланица, организовање инфо дана на Универзитету и чланицама, као и других видова промоције мобилности у виду радионица у којима би учествовали студенти и особље који су учествовали у размјени.
- Припрема и дистрибуција промотивног материјала на српском и енглеском језику: брошуре, летци и др.
- Институционално појављивање и представљање Универзитета на сајмовима, конференцијама и сличним догађајима у циљу промоције.
- Посебна Пријемна канцеларија (*admission office*) на свакој чланици и Центар за пријем на Универзитету (*welcome center*), за потребе организације доласка и боравка страних студената и особља на Универзитету.
- Активније учешће Универзитета и чланица на друштвеним мрежама.

4.3. Додатни системи подршке:

- Интегрисани информациони систем са подсистемом за област међународне сарадње ради праћења свих активности у међународној сарадњи.
- Мотивисање и подршка припреми приједлога научноистраживачких, образовних, стручних и других пројеката у сарадњи са међународним партнерима и конкурисање за постојеће европске фондове, односно фондове других међународних организација.
- Укључивање међународно признатих стручњака у процјењивање и унапређење система обезбјеђења квалитета на Универзитету.
- Обезбјеђивање капацитета за смјештај страних студената у сарадњи Универзитета са Министарством просвјете и културе РС и другим надлежним институцијама и тијелима.
- Креирање подршке размјени студената у сарадњи са студентима и креирање „buddy“ система.

- Студентске бенефиције за све студенте (попусти на градски и међуградски превоз, биоскоп, спортске догађаје и догађаје у области културе).

IV – СТРАТЕШКО ПОЗИЦИОНИРАЊЕ И СТРАТЕШКА ПАРТНЕРСТВА

Регионално позиционирање

Универзитет треба да кроз повећану размјену особља и студената, као и кроз активније учешће у међународним научноистраживачким, образовним, културним, спортским и стручним активностима, буде један од водећих универзитета у региону и да један од стратешких циљева буде трајно задржавање те позиције.

Исто тако, Универзитет треба да организује више међународних скупова високог ранга и да објављује међународно препознате публикације, учествује у научно-истраживачким пројектима са референтним међународним институцијама, те оснива часописе по највишим међународним стандардима и промовише патенте у међународним оквирима.

Универзитет треба да постане центар регионалног умрежавања, јер за то има све одговарајуће предуслове: квалитетан кадар, одговарајућу величину која му даје могућност веће флексибилности и идеалан географски положај.

Позиционирање у Европи

Универзитет, посебно значајан број особља, су препознати и цијењени у Европи. Потребно је да се расположиви ресурси оптимизују и утврђени недостаци отклоне или неразвијени сегменти да се унаприједи, чиме би Универзитет био много више видљив и препознат у европском простору.

Потребно је обезбиједити подршку мултидисциплинарним и интердисциплинарним заједничким студијским програмима и/или двоструким/вишеструким програмима са партнерима у Европи, значајно повећати размјену студената и особља између Универзитета и високошколских институција у Европи, затим организовати више међународних скупова, те повећати број заједничких публикација и пројеката са партнерима у Европи.

Глобално позиционирање

Постоје изузетни чланови академске заједнице на Универзитету, препознати и признати у глобалним оквирима, којима је потребно обезбиједити стратешко усмјерење и системску (организациону и финансијску) подршку како би своје дјеловање усмјерили према бољој глобалној позицији Универзитета. Студенти и особље Универзитета би требали више да учествују на међународним научним скуповима, лјетним школама и радионицама ван Европе.

Универзитет треба дати свој допринос равномјерном развоју у глобалним размјерама, у мјери у којој то његови капацитети дозвољавају.

Стратешка партнерства

Формирање стратешких партнерства са угледним иностраним институцијама првенствено из региона, а затим и Европе, на бази заједничких интереса, са циљем спровођења заједничких активности у области наставе, науке, трансфера технологија и иновација су важан аспект интернационализације Универзитета. Стратешка партнерства ће резултовати јачањем капацитета партнерских институција у различитим сегментима (настава, наука, трансфер технологија и иновације) те постизањем нових и квалитетнијих резултата, препознатљивошћу и позиционирањем партнера у регионалним, европским и глобалним оквирима.

V – АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈУ УНИВЕРЗИТЕТА

Начин остваривања стратешких циљева утврђених овом стратегијом биће прецизиран у акционом плану за интернационализацију Универзитета, у којем ће се утврдити приоритети, мјере, активности, одговорна лица, временски оквир и буџет.

VI – САВЈЕТ ЗА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈУ УНИВЕРЗИТЕТА

С циљем ефикаснијег и ефективнијег остваривања стратешких циљева, те континуираног праћења процеса интернационализације и давања препорука за унапређење тог процеса препоручује се формирање Савјета за интернационализацију Универзитета у Бањој Луци.

Савјет би био задужен и за припрему аналитичких и других докумената, неопходних за доношење одлука у вези са интернационализацијом.

Састав, надлежност, начин доношења одлука Савјета регулисаће се одлуком Сената.

Индикатори интернационализације

1. Интернационализација науке

- 1.1. Међународни пројекти
- 1.2. Међународне публикације
- 1.3. Међународне конференције

2. Интернационализација наставе

- 2.1. Остварена размјена одлазећих студената
- 2.2. Остварена размјена долазећих студената
- 2.3. Остварена размјена одлазећег особља
- 2.4. Остварена размјена долазећег особља
- 2.5. Признавање периода студија проведених у иностранству
- 2.6. Интернационализација код куће

3. Интернационализација сервиса

- 3.1. Дистрибуција релевантних информација везаних за интернационализацију